

POSITION PAPER

DATUM: 3 februari 2015

ONDERWERP: Wet Algemeen Pensioenfonds

Inleiding

De Pensioenfederatie is verheugd dat het langverwachte wetsvoorstel voor de introductie van het Algemeen Pensioenfonds (APF) naar de Tweede Kamer is gestuurd. Het wetsvoorstel draagt niet alleen bij aan modernisering van het pensioenstelsel, maar biedt vooral ook minder grote pensioenfondsen mogelijkheden om hun regeling, in het belang van de deelnemer, in een not-for-profit omgeving onder te brengen.

Het wetsvoorstel Algemeen Pensioenfonds

De strengere eisen aan pensioenfondsen hebben de afgelopen jaren geleid tot een versterkte tendens om samen te werken. Het APF is daartoe een uitstekend vehikel, omdat meerdere pensioenregelingen ondergebracht kunnen worden bij één pensioeninstelling. De komst van het APF juichen we dan ook toe.

De Pensioenfederatie vindt het een goede zaak dat:

- het not-for-profit karakter van pensioenfondsen behouden blijft. Zo wordt geborgd dat pensioengelden ten gunste komen van deelnemers en niet richting aandeelhouders vloeien;
- de mogelijkheid tot ringfencing wordt geboden;
- keuze uit verschillende bestuursmodellen mogelijk is.

Bovenstaande elementen spelen een grote rol bij een succesvolle introductie van het APF. Het wetsvoorstel bevat vijf elementen die volgens de Pensioenfederatie voor verbetering vatbaar zijn.

1. Verplichtstelling

De Pensioenfederatie wil graag dat alle pensioenfondsen profijt kunnen hebben van de introductie van het APF. Dit is met het voorliggende wetsvoorstel helaas niet mogelijk. Het wetsvoorstel sluit namelijk verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen uit. Veel bedrijfstakpensioenfondsen hebben juist behoefte aan het APF.

De Pensioenfederatie pleit er dan ook voor dat er onderzoek wordt gedaan of de verplichtstelling bij bedrijfstakpensioenfondsen zodanig kan worden ingericht dat deze eveneens toegang tot het APF kunnen krijgen. De Pensioenfederatie ziet de uitkomsten van een dergelijk onderzoek met vertrouwen tegemoet en hecht er waarde aan dat in de zomer van 2015 duidelijk wordt of het APF tevens toegankelijk wordt gemaakt voor bedrijfstakpensioenfondsen. Veel pensioenfondsen zijn gebaat bij snelle duidelijkheid op dit punt.

Beperking werkingssfeer roept vragen op

De afgelopen jaren waren veel pensioenfondsen en decentrale sociale partners op zoek naar andere partijen waarbij zij de pensioenregeling het beste konden onderbrengen (in het belang van hun deelnemers en gepensioneerden). Het was immers niet altijd een goede keuze om een klein pensioenfonds zelf de uitvoering te laten doen. Veel sectoren hadden echter geen bedrijfstakpensioenfonds, zodat decentrale sociale partners in deze sectoren bij het liquideren van hun pensioenfonds noodgedwongen naar een commerciële verzekeraar moesten. Dit was vanuit deelnemersperspectief niet altijd de beste oplossing.

Gelet op het belang van de betrokken deelnemers en gepensioneerden hebben sommige bedrijfstakpensioenfondsen zich bereid getoond om, op verzoek van decentrale sociale partners, deze bedrijfstakken als vrijwillige bedrijfstakken aan hun werkingssfeer toe te voegen. In overleg met DNB werd bekeken of deze liquiderende pensioenfondsen in de bedrijfstakpensioenfondsen konden opgaan zonder enig belang van de zittende of binnenkomende deelnemers en gepensioneerden te schaden. Dat bleek het geval te zijn.

Een van de belangrijkste drivers achter de introductie van het APF is dat regelingen niet noodgedwongen worden ondergebracht bij verzekeraars. En juist hier gaat iets ernstig wringen volgens de Pensioenfederatie. Het belang van de deelnemer wordt wél erkend door de introductie van het APF, maar de route dat decentrale sociale partners in dit belang kunnen handelen, wordt vervolgens toch afgesneden. Een beperking in de werkingssfeer zou volgens de Pensioenfederatie niet eerder moeten ingaan dan het moment dat ook bedrijfstakpensioenfondsen toegang hebben tot het APF!

- De keuzemogelijkheden om pensioen optimaal onder te brengen worden door het beperken van de uitbreiding van de werkingssfeer niet vergroot, maar verkleind.

Mocht het kabinet om bepaalde redenen het uitbreiden van de werkingssfeer willen beperken, dan zou deze beperking niet eerder moeten ingaan dan het moment dat bedrijfstakpensioenfondsen toegang hebben tot het APF. Sociale partners moeten immers, in het belang van de deelnemers en gepensioneerden, de optimale keuze kunnen maken en hierin geen beperkingen krijgen opgelegd.

2. Governance

In het wetsvoorstel wordt terecht aangegeven dat een werkbare governance mogelijk moet zijn en dat sociale partners de mogelijkheid moeten hebben om het meest wenselijke bestuursmodel in te richten. De Pensioenfederatie ziet twee aandachtspunten ten aanzien van governance.

Onpraktische eisen aan het verantwoordingsorgaan

Eisen aan het verantwoordingsorgaan hebben tot consequentie dat een APF dat zich openstelt voor meerdere (kleine) werkgevers, een verantwoordingsorgaan zou moeten instellen dat minimaal twee keer het aantal werkgevers omvat. Zo zou een regeling met 100 werkgevers over een verantwoordingsorgaan met minimaal 200 personen moeten beschikken. Dit is niet werkbaar en waarschijnlijk ook niet beoogd.

De Pensioenfederatie vindt het belangrijk dat pensioenfondsen een werkbare governance kunnen inrichten. De facto worden kwantitatieve eisen ingevoerd voor het verantwoordingsorgaan die niet bijdragen aan een succesvolle introductie van het APF.

Toepassing Code Pensioenfondsen ligt voor de hand

De Pensioenfederatie pleit ervoor om in de wetgeving expliciet aan te geven dat ook het APF onder de werking van de Code Pensioenfondsen valt.

3. Ringfencing

Het wetsvoorstel biedt veel ruimte tot ringfencing, ofwel het hebben van afzonderlijke zogenoemde financiële ringen binnen het APF.

- Opvallend is dat de ruimte voor ringfencing wordt beperkt bij een vrijwillige aanvullende pensioenregeling. Het invoeren van een vrijwillige/aanvullende regeling in een aparte ring (die bijvoorbeeld in de vorm van nettopensioen als extra wordt aangeboden bij verschillende basisregelingen) is volgens de Pensioenfederatie een logische optie. Toch is dat op basis van het wetsvoorstel niet mogelijk.

De onnodig beperkende bepaling voor vrijwillige aanvullende regelingen ten aanzien van ringfencing zou volgens de Pensioenfederatie dan ook geschrapt moeten worden.

4. Vergunning en werkkapitaal

In het wetsvoorstel is opgenomen dat het APF over een vergunning en werkkapitaal dient te beschikken. Los van de vraag in hoeverre dit noodzakelijk is, vraagt de Pensioenfederatie zich vooral af hoe het vergunningstraject efficiënt kan worden vormgegeven en tot zo min mogelijk belemmeringen en langdurige procedures leidt.

De eisen die aan het werkkapitaal worden gesteld, zijn nog niet bekend. De Pensioenfederatie wordt graag betrokken bij de verdere invulling van die eisen. De Pensioenfederatie ziet bijvoorbeeld graag dat voor het werkkapitaal een vast bedrag wordt gehanteerd in plaats van een percentage van de voorziening.

5. Verslaglegging

Verslagleggingsregels zijn van groot belang voor pensioenfondsen en hun belanghebbenden. Er is onduidelijkheid hoe de verslagleggingsregels uitwerken bij het APF. De Pensioenfederatie vindt dat de boekhoudregels volstrekt duidelijk moeten maken wanneer er binnen een APF sprake is van een DB-regeling. Volgens de Pensioenfederatie kan er slechts sprake zijn van een DB-regeling indien de onderneming over een eigen ring beschikt en hierover contractuele bijstortingsverplichtingen bij onderdekking zijn overeengekomen. Alleen in dat geval zou de pensioenverplichting op de balans van de onderneming moeten drukken.

Voor vragen over dit paper kunt u contact opnemen met Richard Pauw, pauw@pensioenfederatie.nl of 06 504 89442.